

Samenwerkingsafspraken gezinnen/jongeren in psychiatrische crisis

(Huisartsen, JGZ, Lokalis, KOOS Utrecht en Spoor030)

Datum: 16 mei 2024

Evaluatiedatum: november 2024

Door: Ernst-Jan Wind; Maarten van Vliet; Nienke Meeder; Joeske Verburg; Sanne Kuyvenhoven

Inleiding

In dit document wordt beschreven hoe huisartsen/JGZ-artsen, Lokalis (Buurtteam Jeugd & Gezin), KOOS Utrecht, Spoor030 en de Crisisdienst Altrecht met elkaar samenwerken bij crisisvraagstukken rondom jeugd. Overal waar huisarts staat kun je ook jeugdarts lezen. Onder crisisvragen verstaan we alle situaties waarin de huisarts aangeeft de acute (psychiatrische) crisis niet voldoende te kunnen inschatten en om een beoordeling vraagt.

Definitie crisis:

“Er moet sprake zijn van een crisissituatie, voor de patiënt/cliënt, eventuele systeemleden of behandelaars; dusdanig dat het niet anders dan door tussenkomst van KOOS/Spoor030 of de Crisisdienst kan worden aangepakt en waarbij handelen binnen 24 uur noodzakelijk is”

Deze afspraken zijn aanvullend op de bestaande afspraken in het ‘Samenwerkingsdocument veiligheid’ met Lokalis, de GI's, Spoor030, KOOS Utrecht en Yeph waar samenwerking rondom de veiligheids- en pedagogische crisis beschreven staan.

De kwaliteit van samenwerken in crisis hangt samen met de mate waarin er in de wijk als team wordt samenwerkt. Onderwerpen als verantwoordelijkheid, intercollegiaal overleg, consultatie, informatie-uitwisseling, overdracht en bereikbaarheid hebben daartoe verdere uitwerking nodig en kunnen niet los van elkaar worden gezien.

In dit document staan de afspraken in crisissituaties en de bijhorende rol-, taakverdeling en randvoorwaarden.

Werkwijze

KOOS/Spoor030/Lokalis/JGZ zijn goed bereikbaar **tussen 9.00-17.00 uur** en informeren elkaar met toereikende informatie rondom cliënt/patiënt. Bij het eerste contact checkt en/of betreft KOOS/Spoor030 het buurtteam. KOOS/Spoor030 streeft om de crisisvragen binnen een week op te pakken.

Indien er sneller een beoordeling nodig is dan haalbaar voor KOOS/Spoor030, wordt na overleg, de crisisdienst ingeschakeld. De crisisdienst is hierop ingericht. KOOS/Spoor030 verwijst en begeleidt in dat geval naar de crisisdienst. De consultvrager (huisarts) vult aan op inhoud, zeker als het hier gaat om een nog niet bekende cliënt/patiënt bij KOOS/Spoor030, heeft dit de voorkeur gezien de informatiekennis van de consultvrager.

Indien we gezamenlijk beoordelen dat de situatie om actieve interventie vraagt (waaronder beoordeling en mogelijke behandeling) van KOOS/Spoor030, wordt het een aanmelding. De cliënt/patiënt komt dan in zorg bij KOOS/Spoor030 volgens de reguliere aanmeldprocedure, waarbij ze versneld door de procedure gaan en hebben ze als crisisvraagstukken voorrang op de wachtlijst.

De **Crisisdienst Altrecht** is binnen en buiten kantoortijden **24-7** bereikbaar. De crisisdienst is voornamelijk beschikbaar voor beoordeling **buiten** kantoortijd (vóór 9.00 en na 17.00 u). Binnen kantoortijd is de intentie dat de beoordeling door KOOS/Spoor030 gedaan wordt, indien haalbaar. Er kan altijd contact worden opgenomen met de crisisdienst voor overleg en advies, of de crisisdienst kan om hulp worden gevraagd. Na de crisisbeoordeling start veelal direct de crisisbehandeling. De crisisdienst zorgt hiervoor en leidt weer toe naar reguliere (specialistische/aanvullende) jeugdzorg. Zie voor de uitgewerkte samenwerkingsafspraken tussen de crisisdienst van Altrecht en KOOS Utrecht/ Spoor030 de bijlage.

Bereikbaarheid huisartsen

De overleglijn voor professionals van KOOS/Spoor030/Lokalis/JGZ van de huisartsenpraktijken is beschikbaar voor de Spoor030/KOOS medewerkers. De overleglijn is bereikbaar via het algemene nummer van de huisartsenpraktijk die tussen 08:00-17:00 bereikbaar is.

Spoedpost Utrecht stad: 088 - 130 96 70 voor spoed in de avond/nacht en in het weekend

Huisartsenspoedpost Noordwest-Utrecht (Voor inwoners Leidsche Rijn, Vleuten, De Meern): 088 130 96 20

Bereikbaarheid Jeugdgezondheidszorg

De overleglijn van JGZ voor professionals is beschikbaar voor partners (waaronder de Spoor030/KOOS medewerkers). De overleglijn is bereikbaar via het algemene nummer van de JGZ die tussen 08:00-17:00 bereikbaar is.

Aanvullende werkafspraken huisartsen - buurtteam bij crisis

- Wanneer huisarts en buurtteam beide betrokken zijn bij een casus vanuit relatie 'praktijkwijzer/praktijkvariant' en er dient zich een crisissituatie voor dan handelt de huisarts of gezinswerker volgens de geldende werkafspraken van de organisatie
- Huisarts of gezinswerker hebben een inspanningsverplichting om elkaar actief, telefonisch te informeren; minimaal achteraf is er mondelinge terugkoppeling.
- Bij afwezigheid van huisarts of gezinswerker is er geen overdracht van regie en blijft de regie-verantwoordelijkheid bij de betreffende organisatie waar crisissituatie gemeld is.

Werkafspraken JGZ - buurtteam bij crisis en wanneer JGZ en buurtteam beide betrokken zijn:

- De JGZ of gezinswerker handelen volgens de geldende werkafspraken van de organisatie;
- De JGZ of gezinswerker hebben beide een inspanningsverplichting om elkaar actief, telefonisch te informeren; minimaal achteraf is er mondelinge terugkoppeling.
- Bij afwezigheid van JGZ of gezinswerker is er geen overdracht van regie en blijft de regie-verantwoordelijkheid bij de betreffende organisatie waar crisissituatie gemeld is.

Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid:

De betrokken zorgverleners zijn allen BIG- of SKJ-geregistreerd. De wettelijke kaders van de Jeugdwet, de WGBO en de Wet BIG (alsmede de daaruit voortvloeiende professionele standaarden) bieden ruimte om maatwerkafspraken te maken over verdeling van verantwoordelijkheden en de uitvoering van jeugdhulp zonder daarbij te worden beperkt door de binnen de zorgverzekeringscontext ontwikkelde concepten rond regiebehandelaarschap.

Uitgangspunt is dat iedere professional voor zijn of haar **eigen aandeel** in de hulp zelf **verantwoordelijk én aansprakelijk** is. Dit geldt ook wanneer er meerdere professionals betrokken zijn. In dat geval wordt vanaf aanvang **afgesproken én vastgelegd** wie het **aanspreekpunt** is voor vragen van de cliënt/patiënt of diens vertegenwoordigende en **inhoudelijke regie voert** over de zorgverlening van de patiënt/cliënt (waaronder overzicht voortgang, inhoud behandeling, coördinatie van zorg en toezicht op de veiligheid van de patiënt/cliënt). Huisarts, Lokalis (indien betrokken) én KOOS/Spoor030 blijven samen verantwoordelijk om dit goed te regelen, ieder vanuit diens eigen rol.

Er is hierbij sprake van een grote mate van afhankelijkheid én een gedeelde verantwoordelijkheid om passende goede zorg te bieden door middel van en passende uitwisseling van informatie. De regie moet, met wederzijdse toestemming, expliciet worden overgedragen en/of teruggeven dit wordt vastgelegd is het dossier, bij voorkeur via warme overdracht.

Aanvullende uitgangspunten voor Rol- en taakverdeling bij crisis

Uitgangspunt bij het inschakelen van KOOS/Spoor030 en crisisdienst is dat in vrijwel alle casuïstiek waarbij deze partijen worden ingeschakeld beoordeling en aanvullend handelen buiten de huisartsenzorg noodzakelijk is.

1. Bij crisis ligt de **regie** bij KOOS/Spoor030 of de crisisdienst op het moment dat KOOS/Spoor030 of de crisisdienst het vraagstuk overpakt. De huisarts heeft in deze fase per definitie geen regie houdende rol meer.

2. De huisarts heeft per definitie een verantwoordelijkheid in het verstrekken van informatie, bereikbaar voor afstemming en overleg en bereidt om **na** het proces van crisissituatie samen **opnieuw** te komen tot een rol- en taakverdeling met KOOS/Spoor030 en de gezinswerkers.

Werkwijze Lokalis

Gezinswerkers bieden 'Basishulp bij gezinnen in crisis'. De inzet bij crisis richt zich op het creëren van rust, structuur en veiligheid. Gezinswerker is een vertrouwd gezicht voor, in en na tijden van crisis en integreert de aanleiding/impact van de crisis in de lange termijn ondersteuning. Gezinswerker is goed bekend in de wijk en kan snel schakelen met partners zoals school. Aard en ernst van de problematiek is leidend bij het betrekken van aanvullende zorg, niet tijdsduur of frequentie die het vraagt om een gezin te ondersteunen. Onderstaande werkwijze wordt gehanteerd:

- Een gezin meldt zichzelf aan of wordt aangemeld bij het Buurtteam door partners zoals huisarts/KOOS/Spoor030/JGZ via de [voordeur in de wijk](#) (voor 17.00 uur)
- Als de melding binnenkomt wordt onderzocht of Buurtteam al betrokken is.
- Afhankelijk of het gezin bekend is worden 2 gezinswerkers aan de casus gekoppeld.
- Zo snel mogelijk maar uiterlijk binnen 24 uur wordt contact gelegd met het gezin.
- Het eerste huisbezoek wordt altijd met 2 gezinswerkers afgelegd, vanwege eigen veiligheid en 4-ogen principe.
- Er blijven 2 gezinswerkers actief betrokken tijdens de crisisperiode i.v.m. borgen van continuïteit en flexibiliteit, veiligheid en het delen van de casus.

Bijlagen

- Factsheet Bereikbaarheid KOOS Utrecht
- Factsheet Bereikbaarheid Spoor030
- Samenwerkingsafspraken KOOS Utrecht, Spoor030 en Crisisdienst Altrecht 2024